

Sahte Bağımsızlık: Sömürgeciliğin En Kötü Başarılarından Biri

Sömürgeciliğin en kötü başarısı, ülkemizi işgal etmesi, kaynaklarımızı yağmalaması ve ekonomilerimizi kendi çıkarları için sömürmesi değildi; en kötü başarısı, ülkemizden ayrılmadan önce zihinlerimizde tam bir dünya kurmayı başarmasıydı; sömürge yönetiminin resmi olarak sona ermesinden çok uzun bir süre sonra bile varlığını sürdüren bir zihniyet. Ordular çekildi, sömürge bayrakları indirildi ve iktidar koridorlarında yeni yüzler ortaya çıktı. Yine de sömürgeciliğin çizdiği harita kaldı. Hayatta kalan sadece harita değildi; onunla bağlantılı düşünceler, çıkarlar, kimlikler ve ayrılıkçılık eğilimi de hayatta kaldı.

Bir zamanlar, siyasi ve hadari varlığın bir parçası olan bölgeler, yeni çizilen sınırlar aracılığıyla birbirinden ayrı varlıklara bölündü. Ardından bu ulusal sınırlar, salt coğrafi çizgilerden, kimliği belirleyen unsurlara dönüştü. Böylece yavaş yavaş, ulusal sınırların diğer tarafında yaşayan bir kişinin, dil, din, kültür veya tarihle ne kadar yakından bağlantılı olursa olsun, "yabancı" olduğu bir nesil ortaya çıktı!

Bugün eğer bir Müslüman, özünde kendine benzeyen başka bir Müslümana sırf farklı bir pasaport taşıyor diye bir yabancı olarak bakmaya başladıysa, o zaman kendimize şu soruyu sormalıyız: Bu bölünme yalnızca haritayla mı sınırlı kaldı, yoksa zihinlerimize de mi kazındı? Sömürgeciliğin şerir dehasının o muazzam başarısı işte buydu: Zira o, sadece toprakları bölmekle kalmadı, aksine bu bölünmeyi zihinlerimize de kazıdı.

Ardından her bir yeni devlet için ayrı kurumlar inşa edildi. Böylece farklı siyasi çıkarlar ortaya çıktı, çeşitli ekonomik öncelikler belirlendi ve birbirinden ayrı ulusal anlatılar şekillenmeye başladı. Nitekim eğitim, medya ve siyasi söylem, gerçek kimliğimizin sınırlarımız içinde yattığı ve bağlılığımızın da orada sona erdiği fikrini yavaş yavaş pekiştirdi! Süreç o kadar gizliydi ki, neredeyse farkına bile varmadık. İşte burada sömürgecilik, en kötü başarılarını gerçekleştirdi.

Yabancı işgal görünür ama zihinsel işgal öyle değildir. Zira yabancı bir ordu herhangi bir ülkeye konuşlandırıldığında, boyun eğme açıkça ortaya çıkar. Dolayısıyla işgalci askerin üniforması, bayrağı ve emirleri, insanlara sürekli olarak özgür olmadıklarını hatırlatır. Ancak sistemin kendisi yerel kurumlar, yerel siyaset, yerel diller ve yerel sloganlar aracılığıyla işlemeye başladığında, zulüm görünümünü değiştirir. İşte o zaman kölelik, bağımsızlık gibi görünmeye başlar! Bu yüzden gerçek bağımsızlık, yabancı askerlerin topraklarımızdan ayrılmış olması anlamına gelmediği gibi yalnızca bir bayrağın indirilip başka bir bayrağın göndere çekilmesi anlamına da gelmez.

Eğer kararlar bizim tarafımızdan alınıyor ama öncelikler ve standartlar bir başkasına aitse; kurumlar bizim kurumlarımız olduğu halde yönleri başka bir yerde belirleniyorsa; ekonomimiz hâlâ yabancı güçlerin çıkarları ve şartlarıyla bağlantılıysa; eğitim sistemimiz kendi hadari önceliklerimizden kopuk kalmaya devam ediyorsa ve siyasi düşüncemiz asıl olarak bizi bölmek için tasarlanmış mefhumların sınırları içinde kalmaya devam ediyorsa, o zaman kendimize şu

zor soruyu sormamız gerekir: Gerçekten bağımsız mı olduk, yoksa sadece yöneticilerimizi mi değiştirdik?

Gerçek bağımsızlığın ilk aşaması, zihnin özgürleşmesidir. Gerçek bağımsızlık, başkalarının bize sunduğu soruları cevaplamaktan vazgeçip kendi sorularımızı ortaya atmaya başladığımızda başlar. Dolayısıyla gerçek bağımsızlık için şunları belirlememiz gerekir:

- Bizim kimliğimiz nedir?
- Kolektif çıkarlarımız nerede yatmaktadır?
- Önceliklerimizi ve standartlarımızı belirleyen şey nedir?
- Ekonomimizin hizmet etmesi gereken amaç nedir?
- Siyasetimiz kimin çıkarlarını temsil etmesi gerekir?
- Eğitimimizin geliştirmesi gereken insan tasavvuru nedir?
- Siyasi kararlarımızı hangi standarda göre değerlendirmemiz gerekir?

Çünkü kararlarımızı bizzat kendimiz almazsak, onları kesinlikle başka biri alacaktır. Önceliklerimizi bizzat kendimiz belirlemezsek, onları bizim adımıza başka biri belirleyecektir.

Köleliğin en tehlikeli şekillerinden biri, kölenin artık kendi zincirlerini göremez hale gelmesidir. Modern çağdaki köleliğin trajedisi ise, zincirlerini takarak gelmemesidir. Zira bazen borç şeklinde; bazen ortak çıkar adı altında; bazen kalkınma vaatleri eşliğinde; bazen küresel gereklilik bayrağı altında; bazen de düşünce biçimimizin bir parçasına dönüşmek yoluyla gelmektedir.

Topraklarımızın bağımsızlığı da önemlidir ancak zihinlerimizin bağımsızlığı çok daha önemlidir. Çünkü özgürlüğün anlamını bile kendisini esir alan kişiden öğrenmiş olan bir zihin, özgür bir toprakta bile köle gibi kararlar almaya devam edebilir ve kendisini boyun eğmiş bir halde tutmak için tasarlanmış aynı çerçevenin içinde düşünmeyi sürdürebilir. Dolayısıyla sömürgecilik en büyük yenilgisini, sadece onun inşa ettiği yapay ulusal sınırları aşma cesaretini değil, aynı zamanda arkasında bıraktığı zihinsel sınırları da kırma cesaretini gösterdiğimiz gün yaşayacaktır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Sa'd Muaz – Mısır